

עם הריאה ראשונה

פינחס שיפמן בן סירה:
בית היוצר
(„אמנות, תל-אביב)

קובץ מאמריו האחרונים של אמן פדגוג, מוסבים על שאלות תרבות והינוך, אמנה ואומה, ארבע אלו שהיו לו משאת נפש אהת, יהודה שאינה נתונה לשיעורים. הספר הופיע זה מקרוב, בעצם ימי המלחמה על הקומה ישראל — בה יעמוד למבחן כל ערך רוחני שנוצר בקרבנו וכל לימוד שהכשיר להתהוותו ולקליטתו. אכן, הגיעה השעה לנוער העברי לעמוד בשערי הגיע היום לו קיוו דורות על דורות, ובני הנעורים של דורנו אנו נבחרו להיות המקיימים — כהציוס ביד גבור, יודעים אף יודעים אנחנו, מי הדריכם לקראת כל אלה ימי סיגל להם את כל אלה. ביום כזה אנו דורשים בכתביו של אחד המורים הדגולים, ונמצא לנו יסוד זה ושורש זה.

במאמרו „הינוך שבגבורה“ (נכתב בימי מלחמת העולם השנית) הסביר והסעיב, משום מה גבר חיל צבאות בנותיהברית, אף שלאימוניו הצבאיים זכה רק בימי המבחן גופם, על החייל הנאצי: מנת התרבות הכריעה, ואכן הוא ראה בחינוך לקראת „האדם השלם“ את האסכולה הכשרה חה האחת לסיפוח דור של בני-חורין העשויים לתת נפשם על חירות עמם.

את המסחה לנפשו הוא נתן במאמרו „הצער היוצר“, לא נתפש לאותו מוסכם לאימאומה, המוחת את האופטימיות באמרו נת ישראל, הודה אף הודה בצער ישראל וגילה בו את הכוח הבונה הריסותינו. האיש היהודי בתפוצות הגולה מלא עצב דורות, ומשנהעצב מלא לב בני דור גאולים, המתנדבים בעם, בכוחו של הצער תבוא הגאולה והקום.

בניו ובנותיו של פינחס שיפמן הביאו את הספר לרפוס ביום מלאה שלוש שנים למות אביהם, ערך מ. ליססון והקדים הקדמה — דב שטוק.

חיים תורן: שירי אהבה בישראל (קרית ספר, ירושלים)

אנתולוגיה של שירי אהבה בישראל מימי קדם ועד ימינו, הבורר והמסדר, חיים תורן, נעזר עזרה אוניוסיטטית על-ידי המציאות: לא פסקה שירת אהבה בישראל מאז הימים הקדומים ועד היום הזה, אמנם, דור דור והנגלה והנסתר שלו, היו זמנים והתנכרו לששט ובחזו בדרש, ברמז ובסוד. אהת היא השלשלת, ובה שונות — ומסוד נת — החוליות, ואולם עם שיבת בני

הבנים אל תמימות אבות האבות, ועם ביטול התייך בינם ובין מערכות הטבע ויצרי קדומים, נמצא הקשר בין אהרית לראשית, אף נגשר נטר מעל לתהומות של תקופות הביניים, אהבתנו כיום יודעת כי נפלה בחלקנו בדרך התשובה והחידוש, „עתה אהבנו ינץ בדממה / והוא להסחוק כאורה ואיר“ (בנימין טננבוים).

האדמה עדיין זוכרת ימים בהם התהלך כו עליה בגיהאנאלים את בנות-האדם, עדיין המר יושבת בפתח-עיניים ורות יורדת בגורן, דודי לי ואני לו הרוצה בשוטנים, והנה — אהבת אלהים את ישראל אל כאהבת איש את אשת בעוריו, כזה גם ירחם את לאירוחמה, העם בפיזוריו, שגלה מעל אדמת אהבת אבותיו ואמותיו, התנתם והתחזק באהבה אלוהית זו, וגראו לו אהבותיהם תארציות של הראשונים סמל ומשל לאהבת השמימית, אך ישראל בגלותו לא הסתפק בתהומי נאהבת, הוא גם חבע לו זכות אהבה, שומר אמונים לארוסתו לעולם, עוררה אהבת ציון וידור שלים, אשר בה נגאלו אהבות כל דורות מישראל.

לא נובל לא לציין כי הספר יצא לאור בירושלים, בעצם ימי המצור והמבחן תש״ח, עמנואל בן-גוריון

ספרים חדשים

שמיר משה, הוא הלך בשדות, כרי חביה, הוצאת ספרית פועלים / לכל, 1947, 352 עמ׳.

ירושלים העתיקה, מתוארת בדברים עיי מ. אבריונה, ובתצלומים עיר הירושלם, הוצאת המחלקה לעניני הנוער של ההסתדרות הציונית עיי א. פיקובסקי, תש״ח, 32 עמ׳.

יסודות, בטאון הסתדרות פועלי הבני ין, אדר תש״ז — סבת תש״ח, אשכולי א, ז, קהילת לודז, תולדות עיר זאס בישראל, ירושלים, הוצאת קר לקו, תש״ח, 238 עמ׳.

שמיר יוסף, מארכסיוס ופילוסופיה, תל-אביב, הוצאת הקקוז הארצי השומר הצעיר, ספרית פועלים / לכל, 1947, 368 עמ׳.

לשצינימסקו יעקב, הפוצה ישראל לאחר המלחמה, תל-אביב, הוצאת „בטרם“ בהשתתפות מוסד ביאליק, תש״ח, 244 עמ׳.

כץ בן ציון, פרושים, צדוקים, קנאים, נוצרים, תל-אביב, ג. טברסקי, תש״ח, 414 עמ׳.